

Historia rodziny

Podstawowe informacje dotyczące początków rodziny Korwin-Szymanowskich (do końca XVIII pisanych bez przydomka) i ich genealogii w okresie przed XVII wiekiem zawiera „Genealogia” przygotowana w XVIII wieku przez Wojciecha Wielądka. Podejmowane w poprzednich latach próby weryfikacji ustaleń tego XVIII-wiecznego genealoga przyniosły jedynie częściowe rezultaty. W oparciu o materiały A. Wolffa oraz dokumenty z Metryki Koronnej udało się potwierdzić istnienie wymienianych w jego pracy osób, jednak nie udało się ustalić filiacji pomiędzy nimi. Wedle materiałów genealogicznych Wielądka pierwszym chronologicznie członkiem rodziny Szymanowskich miał być Jan na Szymanowie Szymanowski, uczestnik Wojny Trzynastoletniej z Zakonem Krzyżackim (XV).

Wysokie stanowiska obejmowane przez Szymanowskich w strukturach administracyjnych ziem mazowieckich każą nam szukać ich gniazda rodowego oraz wzmianek o wcześniejszej działalności właśnie na tym terenie. Prowadzone poszukiwania w zbiorach dokumentów mazowieckich nie ujawniły jednak takowych.

Skąd zatem przybyli Szymanowscy?

Poszukiwania prowadzone w zbiorach prof. Dworzaczka w PAN w Kurniku pozwalają postawić hipotezę o wielkopolskim pochodzeniu Szymanowskich. W XIV–XV wieku w Szymanowicach nad rzeką Prosną, w ziemi gnieźnieńskiej, istniała rozrodzona rodzina posiadająca wsie na prawie rycerskim. Analiza występujących w niej imion, ich zbieżność z informacjami z Mazowsza, jak i inne przesłanki pozwalają na postawienie hipotezy o wielkopolskiej proveniencji rodziny. Idąc dalej tym tropem możemy zaryzykować hipotezę o mającym XV-wieczną metrykę podziale rodziny Szymanowskich na trzy części:

- linię wielkopolską, która została nad Prosną i wymarła prawdopodobnie w XVIII wieku,
- linię południowo mazowiecką – istniejącą do dziś, która doszła do największych wpływów w skali kraju oraz
- linię północno mazowiecką, związaną z osadnictwem wzdłuż granicy z Prusami w okolicach Grajewa-Szczuczyna, której potomkowie żyją współcześnie.

Jako historyk zajmuję się jedynie linią południowo-mazowiecką, której też dotyczą informacje na tej stronie. Linia południowo-mazowiecka dzieliła się kilkakrotnie na kolejne odłamy, z czego najistotniejszy podział nastąpił pod koniec XVII wieku, kiedy to powstały linia czerska założona przez Stefana Szymanowskiego, podstolego warszawskiego, syna Jana Kazimierza oraz linia warszawsko-rawska zapoczątkowana przez Michała Szymanowskiego - starostę wyszogrodzkiego. Spośród bardziej znanych osób z linii czerskiej, wedle obecnej wiedzy wygasłej w początku XX wieku, pochodził Jan - poseł na Sejm Wielki; Tadeusz - zamordowany w Katyniu w 1941; Maria - żona Józefa Chełmońskiego oraz Wojciech - działacz społeczny z Konopisk.

Linia po Michale Szymanowskim dała początek czterem kolejnym odgałęzieniom rodziny zapoczątkowanym przez jego synów: 1 Macieja Michała, 2 Melchiora, 3 Dyzmę i 4 Franciszka.

Spośród wyżej wymienionych linii potwierdzono istnienie potomków w linii męskiej jedynie po Dyzmie Szymanowskim. Drzewo genealogiczne Szymanowskich pochodzących od potomków Jana na Szymanowie, będącym prawdopodobnie pierwszym spośród Szymanowskich wymienionych przez Wielądka, znajduje się na stronie www.wielcy.pl prowadzonej przez M.J. Manikowskiego.